

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Urejuje Viljem Rohrman.

Vsebina:

Pridelujmo več krmske pese. — Življenje v obdelani zemlji. — Uporaba „Distola“ proti metuljavosti. — Proč z garami. — Zatirajte škodljivce in bolezni z Arborinom. — Siroščini prašek. — Sestavljena čistila za vino. — Stanje planin v l. 1924. — Kmetijski tečaji po deželi. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Gospodarske stvari. — Družbene vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Pridelujmo več krmske pese!

Pridelovanje krmske pese je pri nas vobče precej razširjeno, vendar jo pridelujejo malokje v toliki meri, kakor to zasluži z ozirom na visoke pridelke, ki nam jih daje in pa na njeno izbornost porabnost kot krmilo, bodisi za prasiče — pomešana z drugim korenstvom in primerno pripravljena — bodisi kot nadomestek zelene krme za goved, zlasti za molzno goved, kateri jo dajemo posebno v zimskem času.

Kakor je vsakemu živinorejcu znano iz lastne izkušnje, uživa živina svežo krmo z veliko večjo slastjo kakor suho. Poleg tega vpliva sveža ali zelena krma pri molzni živini kaj ugodno na tvorbo mleka, ki ga je takoj več, kakor hitro se prične n. pr. spomladi z zelenim krmiljenjem. Ta ugodna okolnost se pripisuje deloma temu, da so redilne snovi v zeleni klaji lažje prebavne in se boljše izkoriščajo kot o suhi, deloma pa dejstvu, da žival vse popolneje izrabljuje ono rastlinsko vodo, ki jo dobi v sveži krmi, kakor pa če se je napije. Ker dobra sveža krma tudi sicer ugodno vpliva na prebavila in na zdravje živine, je brez dvoma prav, če krmimo zlasti molzno živino kar največ z zeleno klajo; če jo v zimskem času nadomeščamo s korenstvom, ki ga primešavamo drugi krmi. V to svrhu nam izmed vsega korenstva najboljše služi krmska pesa, ki vsebuje poleg precejšnje množine vode tudi druge važne redilne snovi v slastni in lahko prebavni obliki.

V krajih, kjer pridelujejo v večji meri strniščno repo, se sicer sliši mnenje, da je v ta namen veliko

bolj gospodarsko, pridelovati več strniščne repe, ki je kot drugi sadež cenejša in ki povzroča tudi manj dela kakor pesa. Če pa pomislimo, da nam daje dobro uspela pesa dokaj večji in z ozirom na redilno vrednost približno za eno tretjino boljši pridelek kakor repa, in dalje da jo zamoremo, če jo presajamo, pridelovati istotako kot drugi sadež (n. pr. po ozimnem ječmenu, inkarnatki i. dr.), potem lahko izprevidimo, da ima pesa precejšnje prednosti pred repo. Zlasti je važna zaraditega, ker glede obdelovanja ne zahteva res toliko več dela kakor repa in je glede svoje porabnosti dosti boljša, tako da se nam v enako ugodnih razmerah ne bode težko odločiti zanjo.

Pesa zahteva dobro zagnojeno zemljo in ji poleg hlevskega gnoja tudi umetna gnojila kaj izvrstno služijo. Izmed gnojilnih poizkusov z umetnimi gnojili, ki so se v minulem letu delali v kamniškem okraju, so se najbolj obnesli samo poizkusi za krmsko peso (presajeno).

Gnojilo se je poleg temeljnega gnojenja s približno 200 q hlevskega gnoja (H) na ha še z 200 kg rudninskega superfosfata (P), 200 kg 40 odstotkov kalijeve soli (K) in 150 kg apnenega dušika (N). Hlevski gnoj se je kakor navadno podoral, umetna gnojila pa so bila na poizkusu št. 1. raztrošena pred presajanjem pese, na surove brazde ter dobro podbrana; na poizkusu št. 2. so se pa raztrosila in podkopala šele potem, ko je bila pesa že presajena (torej naglavno).

Uspehi in rentabiliteta gnojenja z umetnimi gnojili so razvidni iz naslednje tabele:

Štev. poizkusa	Poskusna rastlina	Vrsta in obdelovalno stanje zemlje	Predsadež	Poskusni svet je bil preje zadnjič gnojen	Dan poskusnega gnojenja		Štev. poskusne parcele	Poskusno gnojenje	Izračunjeno na 1 hektar				
					s hlevskim gnojem	z umetnimi gnojili			P r i d e l e k		Vrednost večjega pridelka	Stroški gnojenja z umetnimi gnojili	Dobiček gnojenja z umetnimi gnojili
									korenin	večji vsled gnojenja z umetnimi gnojili			
1	Krmna pesa (presajena)	Srednje težka, pečena ilovica v dobri obdelavi	strniščna repa	repi s hlevskim gnojem cca 200 q na ha	17. 5.	21. 5.	1	H	175.—	—	—	—	—
							2	H P K	264.10	89.10	2673.—	750.—	1923.—
							3	H P	223.50	48.50	1455.—	400.—	1055.—
							4	H K N	345.70	170.70	5121.—	867.50	4253.50
							5	H P K N	388.75	213.75	6412.50	1267.50	5145.—
							6	H P N	302.56	127.56	3826.80	917.50	2909.30
2	Krmna pesa (presajena)	Srednje težka, pečena ilovica v dobri obdelavi	črna detelja	Pred 2 leti s hlevskim gnojem cca 200 q na ha	29. 5.	4. 6.	1	H	110.—	—	—	—	—
							2	H P K	244.—	134.—	4020.—	750.—	3270.—
							3	H P	212.—	102.—	3060.—	400.—	2660.—
							4	H K N	274.—	164.—	4920.—	867.50	4052.50
							5	H P K N	285.—	175.—	5250.—	1267.50	3982.50
							6	H P N	256.—	146.—	4380.—	917.50	3462.50

Za ugotovitev rentabilnosti se je računilo:

100 kg rudninskega superfosfata . . .	Din 175.—
100 „ 40 odstotkov kalijeve soli . . .	„ 150.—
100 „ apnenega dušika	„ 320.—
100 „ umet. gnojil dovoz in trosenje „	25.—
100 „ krmne pese (korenin in listja, računano samo z množino korenin)	30.—

Marinček.

Življenje v obdelani zemlji.

Inž. Ciril Jeglič, Grm.

S skrbno pripravo in razumnim obdelovanjem zimske prahe dosežemo t. zv. „godnost“ zemlje. Godna zemlja se že na zunaj dobro pozna. Tudi težka zemlja, ki jo je v surovih brazdah predelal zimski mraz, je rahla in grudičasta, ima torej razmeroma večjo prostornino nego zbita, neobdelana zemlja, ter je gobasta in elastična kakor dobro shajano testo. Taka zemlja je temnejše barve, ni premokra in se tudi tako brž ne izsuši, marveč ostane sveža celo v najhujši vročini. Razentega se v dobro obdelani in prezračeni zemlji pomnože in fino porazdele take rudninske snovi, ki jih koreninice lahko použijejo brez večjih naporov. V godni, močni zemlji je pa tudi delovnost koristnih bakterijev najbolj živahna in plodonosna.

Zemlja namreč ni mrtva masa in je „delovna“ baš zato, ker prebivajo v zgornjih plasteh prsti milijoni in milijarde silno važnih, a človeškemu očesu nevidnih živih bitij. Godnost zemlje se ne da kar poljubno prisiliti z umetnimi sredstvi; ne bo postala zemlja godna, če bi jo n. pr. šele spomladi, tik pred setvijo začeli obdelovati in drobiti na vse kriplje. Zemlji moramo dati prilike in časa, da se priroda sama v njej udeleži, da torej priroda sama izvrši v njej čudodelne preosnove. Zimski mraz ustvari grudičasti sestav preorane zemlje ter jo na ta način fino prezrača in usposobi za koristne preosnove. Novejša

raziskovanja so dognala, da baš tista majčkena, le pod povečalnim steklom vidna bitja (mikroorganizmi) — razni bakteriji, alge in dr. — v prav veliki meri pospešujejo godnost zemlje. Ta majčkena bitja žive največ v površju obdelane zemlje, kjer dobe za svoj razvoj potrebno količino zraka in vlage; dobro se počutijo zlasti v takih tleh, ki vsebujejo dovolj apna in humusa (ostankov rastlin in hlevskega gnoja). Bogate žetve se ne dosežejo samo z obilnim dodajanjem raznih redilnih snovi, temveč moramo preskrbeti zemljo tudi z dovoljno množino na mikroorganizmih bogatega humusa. Predpogoj za bohoten razvoj koristnih zemeljskih bakterijev je torej **pravočasno obdelana, prezračena in zagnjena zemlja.**

V 1 cm³ dobre obdelane zemlje se najde čisto 10 milijonov bakterijev. Če si predočimo, da so ti bakteriji povprečno po tričetrt mikrona (t. j. tisočinke milimetra) debeli in po en in pol mikrona dolgi, ter bi omenjenih deset milijonov tesno skupaj zložili, potem bi to ogromno število bakterijev izpolnilo šele prostor ene $\frac{1}{100}$ mm³, torej ene stotinke kubičnega milimetra. Šele z eno milijardo (tisoč milijonov) bakterijev, bi napolnili 1 mm³, torej šele tisoči del 1 m³. Če se torej v 1 cm³ zemlje nahaja 10 milijonov bakterijev, imamo pred seboj še vedno skoraj samo prst.

Razni bakteriji povzročajo prav **mnogovrstne preosnove** v obdelani zemlji, n. pr. gnitje in trohnenje; nekateri nabirajo dušik iz zraka, drugi spet pretvarjajo amoniak iz gnojil v solitre (soli dušične kisline), ki so najlažje dostopna dušična hrana za rastlinske korenine, a nekateri so pa tudi škodljivi n. pr. oni bakteriji, ki povzročajo razpad solitrov, iz katerih uhaaja tedaj sloboden dušik v podobi plina v zrak.

Kakor vsem živim bitjem je potrebna tudi bakterijam za uspešen razvoj **primerna toplota**, čeprav prenesejo bakteriji tudi prav nizke in visoke topline. Dokler je zemlja zmrznjena, je življenje bakterijev v splošnem bolj počasno in mrtvo. Razne vrste bakterijev se najbolje počutijo pri različnih temperatu-

rah, navadno pri 20 do 30° C. So pa nekateri bakteriji, ki tudi pozimi prav učinkovito vrše koristne preosnove v obdelani zemlji. Zelo važno je n. pr. delovanje tistih bakterijev, ki tudi v rajostrejši zimi še vedno pomale razkrajajo beljakovine iz gnoja in rastlinskih ostankov ter s tem pomnožujejo zalogo amoniaka v zemlji.

Ko se pa spomladi zemlja nekoliko ugreje, je delovanje bakterijev seveda tem živahnije. Takrat se začno s polno silo udeleževati milijoni in milijoni koristnih in škodljivih mikroorganizmov. Znano nam je, kako ugodno učinkuje spomladi že manjša porcija čilskega solitra na orumenele ozimine, ki baš v zgodnji pomladi, dokler je zemlja še prehladna, ne dobe iz zemlje zadosti dušičnate hrane (solitrov), ki bi jo korenine lahko brž sprejele, kajti bakteriji, ki pretvarjajo amoniak v soliter, začno delovati šele tedaj, ko se segreje zemlja vsaj na 5° C. Živahna konkurenca milijonov in bilijonov koristnih in škodljivih bakterijev in glivic, ki sodelujejo pri ustvarjanju godnosti zemlje, doseže v vlažni, topli pomladi svoj višek; preko poletja živahnost mikroorganizmov vsled pomanjkanja vlage močno opeša, in šele deževna jesen njih delovitost zopet poživlji.

Močna in dobro pripravljena zemlja spomladi zadiši. Če imaš srce za domačo grudo, te ta močno sveži duh pomladne zemlje naravnost omami in vsega prevzame. To je vonj življenja, duh dela in žive nove moči, ki kipeč iz preorane njive spominja mene in tebe na sladko trpkost življenja: „V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh!“

Uporaba „Distola“ proti metuljavosti.

V 3. številki letošnjega „Kmetovalca“ je bilo na strani 23. obravnavano vprašanje štev. 12. „Kako zdravim pljučno kugo ali metljaje v pljučih?“ Dodatno k tamošnjemu odgovoru moramo navesti sredstvo „Distol“, ki se z uspehom uporablja pri zdravljenju te bolezni. O tem podrobno poroča dr. Milan Krištof v svoji hrvatsko pisani knjižici: „Vrbanac, Metilj, Ikričavost“ (Rdečica, metuljavost, ikravost), ki jo priporočamo vsem živinorejcem v nabavo. Knjižica stane le 5 Din in se nabavlja pri Hrv. Slav. Gospodarskem društvu v Zagrebu.

V tej knjižici opisuje pisatelj porabo „Distola“ proti metuljavosti sledeče: Distol se proizvaja pod nadzorstvom profesorja dr. Mareka v domači tvornici v Kaštelu iz korenin glistne podlesnice (*Aspidium filix mas*). To zdravilo gotovo uniči v nekoliko dneh veliki metljaj pri govedih, ovcah, kozah in prasičih. Po uživanju „Distola“ se pri 50% ovac opaža slab tek, medtem ko vsako govedo slabše žre in dobi navadno lahko drisko. — Po 1 do 3 dneh preneha driska, živina dobi boljši tek, se prične popravljati in postaja težja. Volna, oziroma dlaka, ki je izpadla, prične ponovno rasti in postaja svetlejša. Po 2 do 3 tednih dobijo sluznice ponovno svojo naravno rdečo barvo in istočasno ali kmalu za tem popolnoma ozdravijo ovce in koze, kakortudi ona goveda, ki ni bila težko bolna. Pa tudi pri govedih, ki je že več mesecev trpela na tej bolezni, nastopi po uporabi „Distola“ izredno zboljšanje, tako da se živina zopet lahko gospodarsko izkorišča. To sredstvo ne zmanjša mlečnosti živine, pa tudi mleko je za sesa-

joče mladiče popolnoma neškodljivo. Ne učinkuje slabo niti na, brejost krav.

Najugodnejši čas za zdravljenje živine z „Distolom“ je začetek zime, torej tedaj, ko pride živina s pašne v hleve, da tam prezimi. V okrajih, kjer se metuljavost stalno pojavlja, je priporočati dajati to zdravilo živini vsako leto začetkom zime, ne da bi se čakalo, da se pojavijo vidni znaki te bolezni. Tembolj moramo seveda pospešiti zdravljenje ob nastopu bolezni. Z zdravljenjem ne smemo predolgo odlašati, da živina ne shujša, oziroma da se ji ne razvije vodenica, kajti v tako propadlem stanju težje prenese bolezen in tupatam celo pogine. — Če med živino razsaja kaka bolezen, moramo počakati z zdravljenjem metuljavosti tako dolgo, dokler bolezen ne prestane. Vsakemu živinorejcu svetujemo, da pri zdravljenju živine proti metuljavosti pokliče na pomoč živinozdravnika, ki mu bo natančno določil množino „Distola“, ki ga potrebuje za razno živino.

Sicer pa priporočamo vsem našim živino- in prasičerejem, da si nabaviijo navedeno knjižico, ki stane itak samo 5 Din, ker se iz nje lahko temeljito pouče o navedenih treh živalskih boleznih. Opozorjamo pa, da Kmetijska družba nima v zalogi te knjižice, ampak naj jo vsak naroči pri Hrvatsko-slavonskem gospodarskem društvu v Zagrebu.

Proč z garami.

Gare ali lojtre kazé še vedno naše hleve in napravljajo naši živinorejci leto za letom veliko škodo.

Mlada žival se mora namreč venomer stegovati v gare kakor koza, posledica tega pa so: uleknjeno hrbtišče, odstop plečet in praznosta za plečeti — sploh vsa nepravilna in grda telesna oblika take živine, ki jo moramo posebno pri plemenski živini grajati. — O tem se je sicer že dosti pisalo, toda gar vidimo po naših konjskih in drugih hlevih še zmeraj preveč.

Potrebno se mi zdi, da opozorim še na drugo ravno tako škodljivo stran takih gar. Pri garah je namreč to zelo škodljivo, da se s prahom in drobnim smetijo oči, nos in tudi griva pri konjih.

V okolici sem poznal gospodarja, kateremu je vsak konj bolehal na očeh, tako da je končno tudi oslepel na eno ali obe očesi. — Ljudje so govorili, da mu je „zacoprano“ in da mu vse nič ne pomaga, ker mu vsaka kobila oslepi, naj jo dobi od kodersibodi. Mož pa je krmil iz zelo poševnih gar (lojter) in skozi luknje ali line iz skednja, ki so bile izpeljane naravnost nad garami. — Pri takem krmljenju ni treba seveda prav nobene coprniije; preje bi bilo nekaj čudnega, ako bi žival za očesnim vnetjem ne obolela.

Pomislite! Konj pride lačen in segret od dela domov v hlev. Komaj pričakuje, da se odpre luknja na skednju ali da se mu vrže seno v gare. Kako zaželjeno gleda tja! Tedaj pa se mu usujeta v oči, nos in tudi grivo prah in seneni drob. Le pogledjte, kako hrska z nozdrvi, kako stresa z glavo in ušesi ter pomežikuje z obrvi. Dražijo ga prah in smeti. Pri poševnih in visoko ležečih garah se drobi in praši suho seno, konj hrska venomer ter žre z napol zaprtimi očmi. To se ponavlja dan za dnevom.

Ta prah živalim silno škoduje. Kaj bi n. pr. naredil konjerejec sam, ako bi mu kdo trosil pri vsakem grižljaju prah v oči in po glavi? Mislim, da bi se prav lepo zahvalil za tako postrežbo. Kjer pokladajo skozi luknje ali „luče“ naravnost v gare, so te luknje večkrat prav slabo ali pa sploh nič zaprte. — Tako nastaja poleg vsega še prepah na segreto ali celo mokro glavo živali. Ali je kaj čudnega potem, da imamo pri nas toliko očesnih vnetij,

toliko na očeh bolnih in oslepelih konj? Zato pa proč z garami!

Žal, da še veliko naših živinorejcev in konjerejcev misli, da se brez gar ne more krmiti, ne da bi se krma raztresala. Resnica pa je, da se dajo napraviti prav preproste, trdne in dobre jasli za goved in za konje, ki ustrezajo popolnoma svojemu namenu, in ne delajo nobene škode živini.

Cvenkel.

Zatirajte sadne škodljivce in bolezni z Arborinom.

Bavim se s sadjarstvom že skoraj 30 let. Zasledoval sem napredek te važne panoge našega gospodarstva predvsem v Sloveniji, pa tudi na tujem. Naravnost presenetljiv je napredek v sadjarstvu pri Nemcih, ki so v marsičem prekosili Francoze. Prepričal sem se, da so Nemci veliko uspeha v sadjarstvu dosegli predvsem s **pravočasnim zatiranjem bolezni in škodljivcev**. Tudi bratje Čehi so v tem oziru pred nami.

Škropil sem mnogo let sadno drevje z raztopino modre galice in apna. Opazil sem dober učinek, vendar popolnoma se nisem mogel iznebiti raznih bolezni. Uporabljal sem z istim uspehom tudi dendrin in tobačni izvleček. Krvavo uš, ki uničuje v največji meri zlasti jablane v Ljubljanski okolici, sem pa popolnoma zatrl šele z Arborinom. **Napadena mesta** sem namzal z raztopino, ki je vsebovala na 1 kg Arborina 1 liter vode. Da sem uničil zimska jajčeca raznih zajedalcev, sem škropil v času, preden je drevje odgnalo, s 15% (odstotno) raztopino Arborina (na 1 kg Arborina 7 litrov vode) pri jablanah in hruškah in z 10% raztopino Arborina (1 kg na 10 litrov vode) pri češnjah, češpljah in slivah. Škropiti pa moramo vestno in je to delo poveriti zanesljivim delavcem. Uspeh je bil dokaj boljši kakor s prejšnjimi sredstvi. To se je poznalo tudi na čistem in zdravem sadju, kakršnega preje nisem nikdar imel. Podoba 15. nam kaže krepko rastoče in zdravo drevje, ki je bilo obdelano z Arborinom.

A. S.



Pod. 15. Sadno drevje na vrtu A. S., ki je bilo lani škropljeno z raztopino Arborina, preden je odgnalo.

Siriščni prašek.

Za zasirjenje mleka rabijo danes po sirarnah takoiimenovani siriščni prašek, ki ga dobivajo s tem, da dodavajo siriščnemu izvlečku kuhinjske soli in da nastalo fino oborino, ki se polagoma sesede na dno posode, v brezračnih posodah posuši in zmeljejo v fin prah. Ta je v vodi skoro popolnoma raztopljiv. Nekatere vrste imajo izredno siriščno moč do 1 : 100.000, t. j. z 1 kg tega prahu se da zasiriti do 100.000 litrov mleka.

Siriščni prašek je bel in skoraj brez duha. Raztapljamo ga v navadni vodi ali pa tudi v sirotki, in sicer tako dolgo, da se popolnoma raztopi, kar traja kvečjemu četrt ure.

Najboljši siriščni prašek pripravljajo po dr. Blumenthalovem načinu. Uporabljamo ga pa sledeče: Siriščni prašek merimo z žličico, ki je priložena vsakemu zavoju. Ena žličica zadostuje za 100 litrov mleka. To množino popolnoma raztopimo v vodi ali sirotki in jo med neprestanim mešanjem dodajamo mleku, ki je segreto na 31 do 37° C. Če hočemo, da

se mleko hitreje zasiri, mu dodamo nekaj več, če pa bolj počasi, pa manj sirišča. Vedno ga vzamemo le toliko, kolikor ga potrebujemo za eno zasirjenje.

Siriščni prašek, četudi je dobro zamašen, moramo ohraniti vedno le na suhem prostoru.

Kmetijska družba je za svoje ude in mlekarne nabavila siriščni prašek, ki ga oddaja v pločevinastih puščicah po 50 gramov za Din 22.—, po 100 gramov za Din 40.— in 250 gramov za Din 96.—.

Sestavljena čistila za vino.

Pogostokrat se pripeti, da se kako vino vkljub pravilnemu čiščenju z raznimi čistili le noče učistiti. Osebito se to pripeti pri bolj rjavih, ne popolnoma pokipelih, iz nagnitega ali tudi gnilega grozdja napravljениh vinih. Uspešno čiščenje takega vina s samo želatino, ali s samim ribjim klejem, z Julienovim praškom, z jajčjim beljakom i. dr. se vselej popolnoma ne posreči.

V takem primeru se more vedno dodati, če vino ni dovolj trpkost, še prej nekoliko tanina, približno enako množino kakor drugega čistila, t. j. 5—15 gr na hl. Pri milih, mehkih vinih, ki imajo premalo kisline, pa še nekoliko kisline v podobi kristalizirane, z vinom raztopljene vinske kisline, in sicer 50—100 gr na hl. Najuspešnejše čistilo, ki v vsakem oziru vino popravi in ozdravi, je pa zmes **želatine** (ali ribjega kcleja (mehurja), ali Julienovega praška ali beljaka) s primerno množino **eponita** (30—60 gr na hl) in **natrijevega bisulfit**a (3—5 gr na hl).

Navedena čistila izvlečejo iz vina kalnost in trpkost, pa tudi nekaj barve, eponit pa vzame vinu vsak neljubi postranski duh po gnilem, po drožeh, po plesnivem, po lesu, po zemlji itd., ter vino tudi razbarva, dočim bisulfit začasno preprečuje nadaljnjo kipenje in rjavenje vina, vsled česar vsa dodana čistila neovirano delujejo.

Eno izmed navedenih in pravilno pripravljenih čistil, eponit in bisulfit zmešamo skupaj v škafo dotičnega vina in, ko smo do zmes do dobrega stopila, jo vlijemo v sod, napolnjen s kalnim vinom, na to pa v sodu še z močno leseno ali pocinkano palico, odnosno s pocinkano (ne z navadno železno) verigo dobro premešamo, drugi dan še enkrat premešamo, potem pa pustimo v miru, dokler se vsa kalnost s čistili vred popolnoma ne usede.

Tako očiščeno vino odtočimo od sesedle se gošče, na vsak način še pred nastopom vročega časa, da se gošča zopet ne vzdigne, bodisi vsled ponovnega kipenja ali vsled kakega neprevidnega sunka. Da to preprečimo, zabijemo pipo v sod že pred čiščenjem.

Ker neizkušeni ni tako lahko zadeti pravo razmerje za sestavo teh čistil in ker se mora zmes ravnati po kalnosti in slabem okusu vina, naj vsakdo napravi najprej primeren poizkus z enim hl vina, ter to zmes, če se je čiščenje popolnoma sponeslo, v istem razmerju pripravi za vso ostalo množino hektolitrov. Pri tako sestavljenih čistilih vzamemo od vsakega čistila in tudi eponita vselej manj, kakor če bi vsako čistilo zase rabili. Le bisulfit vzamemo ravno toliko kakor navadno, t. j. 3—5 gr na hl. Pri sedanjem spomladnem pretakanju bo tako čiščenje v marsikaterem slučaju umestno in potrebno.

Fr. Gombač.

Stanje planin v letu 1924.

Vkljub dobri pašni letini se skoro povsod pritožujejo kmetovalci, da primanjkuje na naših planinah paše za njihovo število živine, ter zahtevajo razširjenje planin na račun gozda. Toda le deloma je upravičena ta zahteva z ozirom na zarast planin z gozdnim drevjem, po večini je vzrok pomanjkanju paše na planinah ta, da so naše planine zanemarjene in da njih gospodarji vse premalo ali nič ne store za njih izboljšanje. Častne izjeme le potrjujejo resničnost te ugotovitve. Planšar more z obsežnim izboljšanjem pašnih tal in umno uredbo planšarstva pridobiti precej več paše. Ako se po izvršeni melioraciji pokaže, da nima pašna živina dovolj hrane, šele potem naj bi se žrtvoval gozd in izpremenil v planino, ako ne gre za absolutna gozdna tla ali varstveni gozd, ki je le v zaščito planini.

Prvič od pričetka svetovne vojne so gnali posestniki iz Kranjske gore in Podkorena svojo živino zopet na planino Prižank v Trenti, ki leži danes v Italiji. Dogon in odgon se je moral izvršiti pred kontrolo mešane komisije, ki je poslovala na Vršču in gledala pred vsem, da se ne kršijo veterinarski in carinski predpisi. Paša v Trenti se je vršila brez ovir.

Pašna živina je bila l. 1924. zdrava, kužnih bolezni ni bilo, razen enega slučaja slinovke na planini Zg. Kozjek. V kljub temu so imeli posestniki na planinah pri živini izgube vsled nezgod po nevarnih mestih, čemur pa je bila kriva včasih tudi nepazljivost pastirjev. Tako se je ponesrečilo na planini Prižank v Trenti in na Vrčkovem vrhu več glav goveje živine. Treba bo taka nevarna mesta zavarovati ter vpeljati vzajemno zavarovanje zoper nezgode, kakor je to že davno uveljavljeno v Švici.

Kroniko nezgod izpopolnjujejo trije slučaji požara. Pogorele so koče na planinah Spodnja Krma, Vodice in Loka (v Savinjskih Alpah).

Pašna najemnina je bila letos z ozirom na cene sena precej visoka. Za normalno govejo živino se je zahtevalo za pašno dobo 100—120 Din, za junca 60 do 70 Din, za ovce 30—45 Din in za konja na teden po 25 Din.

Melioracijska dela so se dokončala na Veliki in Mali Poljani, Potoški planini in planinah Tegošče in Svečica ter so se kolavdirale izvršene stavbe (koče, hlevi, vodovodi, pota, čiščenje).

Z izboljševalnim delom se je pričelo na planinah Sp. Krma in Klek (stavbe hlevov).

V gozdih verskega zaklada na Jelovci, v Bohinju, na Pokljuki in Mežakli imajo izvestne planine servitutne pravice paše, katere se na zahtevo upravičencev na novo regulirajo z ozirom na dejstvo, da vsled zaraščanja gozda ne odgovorja dejanski iznos paše servitutnim pravicam. Zaraditega so se nadaljevale po agrarnih oblastih cenitve obstoječe paše na Selski in Bitenjski planini, na Šavniku, v Storeč Ravnah, Bareči dolini, Suhi, na Poljani, Praprotnici in Konjščici. Pri tem se je dosegel povsod sporazum med upravičenci in Šumsko upravo, tako da so se določili v kritje primanjkljaja paše gotovi deli obremenjenega sveta za preredčenje, posek ali izpremembo v pašni svet. Posestniki Belanske planine so prosili za odkup pašnih servitutnih pravic. Sporazumno se je določil ekvivalent v svetu. Vse te sporazume treba da odobri še ministrstvo šum, na kar postanejo perfektni. V nasprotnem slučaju pritiče

razsoja ugrarnim oblastvom. Cenitve na ostalih planinah se bodo nadaljevale 1. 1925.

Planine čakajo dobrih in umnih gospodarjev, da jim nudijo svojih zakladov! **Dr. Spiller-Muys.**

Kmetijski tečaji po deželi.

22. Kmetijski tečaj v Hočah pri Mariboru. Vodila sta ga okr. ekonom **Sega** in prof. inž. **Petkovšek**, oba iz Maribora. Prvi predavatelj je obdelal glavna vprašanja iz živinoreje, mlekarstva in sadjarstva, drugi predavatelj pa o gnojilih in gnojenju, o pridelovanju krme in travništvu in o krmljenju živine s posebnim ozirom na mlečno živino. Praktično se je razkazovalo hleve in čiščenje dreves. Zanimanje povoljno. Udeležba 40 do 60 oseb.

23. Kmetijski tečaj v Mirni peči se je imel vršiti 7. in 8. marca, pa se je vršil samo 8. marca, ker ni bilo prvi dan prigašenih udeležnikov blizu. Na tem enodnevnem tečaju sta poučevala okr. ekonom **Kafol** in strokovni učitelj **Malasek**. Prvi je predaval o gnojenju in gnojilih ter o sadjarstvu, drugi predavatelj pa o pridelovanju krme, o živinoreji in mlekarstvu. Zanimanje povoljno. Udeležba povprečno 50 oseb obojega spola.

Dne 9. in 10. marca so se priredili sledeči tečaji:

24. Kmetijski tečaj v Št. Rupertu pri Mokronogu. Vodila sta ga ravnatelj in kmet, svetnik **Skalicky** in pom. okr. ekonom **Ambrož**. Prvi je predaval o kletarstvu, o vinogradništvu in gnojenju ter je pojasnjeval svoj pouk s praktičnimi demonstracijami; drugi je obdelal poglavje v pridelovanju krme, živinoreji in sadjarstvu. Zanimanje je bilo veliko in tudi hvalenost udeležencev velika. Obisk je znašal povprečno 50 do 60 oseb.

25. Kmetijski tečaj v Št. Vidu pri Ptuj. Na tem tečaju sta poučevala viš. vinarski nadzornik **Matjašič** in prof. inž. **Petkovšek** iz Maribora. Prvi je predaval o sadjarstvu in vinogradništvu in je tudi praktično izvajal snaženje in obrezovanje sadnega drevja, drugi predavatelj je obdelal gnojenje, pridelovanje krme, živinorejo in mlekarstvo. Tečaj je bil skrbno pripravljen, udeležba 40 do 60 oseb. Zanimanje veliko.

26. Kmetijski tečaj v Št. Ilju pri Velenju. Predavali so voditelj kmetijske šole inž. **Kropivšek** o gnojenju, pridelovanju krme in mlekarstvu, okr. ekonom **Wernig** o živinoreji in perutninarstvu, in šolski nadzornik **Močnik** o sadjarstvu in vrtnarstvu. Zanimanje veliko, udeležba 30 do 60 oseb.

27. Planšarski tečaj pri Sv. Križu nad Jesenicami, dne 14. in 15. marca in

28. Planšarski tečaj v Podkorenu pri Kranjski gori dne 14. in 15. marca. Na obeh teh tečajih so menjaje predavali agrarni komisar dr. **Spiller**, okrajni ekonom **Sustič**, plan. nadzornik **Presel** in mlek. instr. **Pevc**. Obdelala so se vsa vprašanja, ki se tičejo planšarstva, kakor pri zadnjih dveh tečajih v Bohinju. Zanimanje veliko, udeležba 20 do 60 oseb.

29. Kmetijski tečaj v Sromljah pri Brežicah dne 24. in 25. marca in

23. Kmetijski tečaj v Pišecah, dne 24. in 25. marca. Na obeh tečajih sta menjaje poučevala ravnatelj **Skalicky** in živ. referent **Černe**. Prvi je predaval o vinogradništvu in kletarstvu, o gnojilih, pridelovanju krme in sadjarstvu, drugi o živinoreji in živinozdravniški pomoči. Udeležba v Sromljah majhna, ker je bil tečaj nezadostno pripravljen. Zanimanje sicer veliko na obeh tečajih. Obisk povprečno 30 oseb.

31. Kmetijski tečaj pri Sv. Gregorju pri Orteneku dne 26. in 27. marca. Poučevala sta družbeni tajnik inž. **Lah** in okr. ekonom **Golmajer**. Prvi je predaval o pridelovanju krme in živinoreji, drugi o gnojenju in o sadjarstvu. Predavanja

so se podprla s praktičnim razkazovanjem po hlevih, svinjarih in sadnih vrtovih. Zanimanje zelo veliko. Udeležba 60 oseb.

32. Planšarski tečaj na Bledu dne 28. in 29. marca in

33. Planšarski tečaj v Begunjah pri Lescah dne 28. in 29. marca. Oba tečaja sta se vršila z istim programom in z istimi predavatelji kakor prejšnji planšarski tečaji. Tečaja sta povoljno uspela. Udeležba 25 do 50 oseb.

S temi tečaji so se za ta čas zaključili kmetijski tečaji. Koncem jeseni se imajo zopet nadaljevati.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“ in le na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom. Kdor želi pismenega odgovora, mora priložiti 3 dinarje za stroške.

Vprašanje 28. Krma minulega leta je bila vsled deževnega vremena slabo spravljena, vsled tega povzroča krmjenje ž njo pri živini nerazpoloženje. Vsled slabe prebave se posebno pri kravah pogosto pojavljajo slučajni napenjanja in zaprtja. Kaj bi bilo treba primešati taki slabi krmi, da se prepreči napenjanje oziroma zaprtje? Kako izboljšam slabo krmo? (C. Fr. v Št. J.)

Odgovor: Seno, ki ste ga sušili ob deževnem vremenu, je izprano in izluženo in je izgubilo veliko hranilnih snovi ter je postalo slabo prebavljivo. Živina si sicer ž njim napolni vamp, toda tako krmo slabo prebavi, posledica je napenjanje oizroma zaprtje. Proti tem slabim lastnostim krme si morate pomagati z dodatkom močnih beljakovinskih krmil in rudninskih snovi. To krmo potrosite s soljo in poklajnim apnom, da postane bolj užitna. Razentega dodajte živini nekaj lanenih tropin ali dvakrat toliko otrobov na dan. Po takih dodatkih bodo slabe posledice izlužene krme kmalu ponehale.

L.

Vprašanje 29. V moji hiši so se zaredili ščurki, ki so mi v veliko nadlego. Katero sredstvo je najprimerneje za uničevanje ščurkov? (I. Š. v K.)

Odgovor: Proti ščurkom imamo več sredstev, ki deloma pomagajo, deloma pa tudi ne. Brezdvomno je njih najboljši uničevalec jež, ki jih lovi ponoči in jih najtemeljeje odpravi. Izmed drugih sredstev poznamo mešanico iz moke, sladkorja in boraksa, s katerim sredstvom se ščurki pomore. Prav zanesljiv pripomoček je „švanjfurtsko zelenilo“, ki je za te škodljivce najhujši strup. K švanjfurtskemu zelenilu je primešati v prah stolčenega sladkorja, da se na ta način privabi ščurke k uživanju nastavljenega strupa. S tem praškom se potrosijo vsi koti po tleh in ob stenah po kuhinji, koder lažijo ščurki. Ker je to zelenilo strup, je treba z njim previdno ravnati, da se ne zastrupe druge živali, ki prihajajo v kuhinjo. Kdor ga trosi, naj si zaveže usta in nos, da ne vdihava strupenega prahu. Zelenilo bodi teden dni raztroseno po kotih. Učinkuje pa zanesljivo in ščurki v nekaj dneh izginejo. Lahko pa tudi ščurke lovite na pivo. Zvečer postavite plitvo posodo s pivom; okoli nje nastavite deščice, da ščurki lahko zlezejo vanjo ter se potem v pivu utopijo. Najboljši med vsemi sredstvi je najskejnejša snaga v kuhinji in odstranitev vseh skrivališč. Nikjer ni puščati ostankov jedi, da bi ščurki mogli do njih. V zidu, okoli štedilnika in peči je zamazati vse luknje, da se ščurki ne morejo v njih skriti. Če ta mrčes nima kaj jesti in kje prebivati, pa izgine samodeje.

L.

Vprašanje 30. V pritlični hiši, ki je prav malo vlažna, se je zaredilo polno „prasičkov“. Kako odpravim „prasičke“ iz hiše? (M. H. v N.)

Odgovor: Prasiček, ki ga imenujemo tudi kočič ali živica, je ponočna žival, ki najraje živi po temnih, vlažnih kotih. Rad se skriva pod kamenjem, opeko, lesom, cvetličnimi lonci

itd. Ponoči lazi okoli in išče hrano med mehkiimi in nežnimi rastlinami. Posebno všeč so mu mlade kali. Ta mrčes se od strani najlažje na ta način, da mu odvzamemo vse pogoje za življenje, da osušimo prostore in odstranimo vso nesnago in predmete, pod katerimi bi se zamogel skrivati. Če ga hočemo poloviti, mu nastavimo pripravna skrivašišča, kjer se podnevi skrije in ga potem uničimo. Kot vade služijo kosčki krompirja ali korenja, ob katerem se živali zbirajo. Glavno sredstvo pa je in ostane osuševanje vseh prostorov. L.

Vprašanje 31. Ali je župan upravičen porabiti lovsko zakupnino za nakup zvonov? (I. S. v D.)

Odgovor: Lovska zakupnina je del zemljiškega prihoda dotičnih posestnikov, ki imajo svoja zemljišča v prizadetem lovišču. Ti posestniki imajo pravico do lovske zakupnine v oni izmeri, ki jim pripada po obsegu njih zemljišča. Ta zakupnina se ob koncu vsakoletne najemne lovske dobe mora med nje razdeliti. Nihče pa ni upravičen niti župan in tudi občinski odbor porabiti to zakupnino v druge svrhe, n. pr. v občinske ali cerkvene namene itd. S tem denarjem razpolagajo lahko samo upravičenci. Ti lahko sklenejo, da se ta denar uporabi v določene namene. Kdor pa n. pr. ni zadovoljen s sklepom večine upravičencev, ima pravico zahtevati, da se mu njegov delež od lovske zakupnine na roko izplača. L.

KMETIJSKE NOVICE.

Skupščina Udruženja državnih ekonomov, ki se je vršila v Beogradu koncem marca, je pokazala, da je bilo delo uprave zelo uspešno. Delovala je uprava zlasti na to, da se sprejme zakon o kreditih. Uprava je izdala 5 velikih in več manjših knjig poljedelske stroke ter vršila živahno propagando za pridobivanje novih članov. Sklenilo se je na skupščini, da se ima Udruženje, ki je bilo omejeno dosedaj na Srbijo in Vojvodino, razširiti na vso državo. Poljedelsko ministrstvo se naprosi za redno letno subvencijo. Za predsednika je bil pri volitvah izvoljen g. Radovanović.

Živinozdravniška šola v Podgorici. Ministrstvo poljoprivrede namerava osnovati v Podgorici nižjo živinozdravniško šolo. Za prvi čas bi se osnovala samo živinozdravniška postaja, ki naj se pozneje razvije v živinozdravniško šolo, ki bi bila v mnogih ozirih velekoristna za tamošnji kraj.

Razpis. Veliki župan mariborske oblasti v Mariboru razpisuje v „Uradnem listu“ štev. 28. z dne 18. marca 1925. dve mesti kmetijsko-gospodinskih učiteljic za potovalne gospodinske tečaje po deželi. Zahteva se kvalifikacija za II. uradniško kategorijo. Pogoji za sprejem so: dovršena kmetijsko-gospodinska šola in dovršeni seminar za gospodinske učiteljice, nadalje usposobljenostni izpit za pouk na kmetijsko-gospodinskih šolah. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene po čl. 12. zakona o drž. uslužbencih, naj se vložijo pri velikem županu mariborske oblasti v Mariboru, ki daje tudi natančnejša pojasnila.

GOSPODARSKE STVARI.

Izvoz goveje živine l. 1924. je znašal 168.100 glav v vrednosti 745.3 milijona Din napram 206.313 glavam v vrednosti 846 milijonov Din v l. 1923. Največ goveje živine se je izvozilo l. 1924. v Italijo (za 339.9 milijona Din), l. 1923. pa v Avstrijo (za 243.2 milijona Din). Nadaljnji pomembnejši kupci naše živine so bili Grčija, Češkoslovaška, Turčija, Madžarska, Bolgarska, Nemčija in Švica. Prvovrstno govejo živino so v prošlem letu oddajala Hrvatska, Slavonija, Banat, Baranja in Slovenija. Od tukaj se je izvažala večinoma v Avstrijo, Italijo in Češkoslovaško. Iz Južne Srbije se je pa živina oddajala najbolj v Grčijo, na Turško in v Malo Azijo in v zadnjem času

tudi v Italijo in Avstrijo. Naša živina je zadela na vseh inozemskih tržiščih na močno konkurenco, na Dunaju zlasti od strani Holandske, Rumunske, Madžarske in Litavske. Nekaj majhne bosanske živine se je izvozilo tudi v Trst in na Dunaj. — Nazadovanje izvoza bodi merodajnim krogom glasen opomin, da se pobrigajo za izboljšanje pogojev naše živinoreje.

Izvoz svežega mesa l. 1924. je padel od 19.163 ton v vrednosti 448.1 milijona Din l. 1923. na 17.183 ton v vrednosti 452.9 milijona Din. Pri mesu je padla samo količina, dočim se je vrednost zaradi ugodnejših cen celo nekoliko dvignila.

DRUŽBENE VESTI.

Odlikovanje. Družbeni tajnik inž. **Rado Lah** je bil odlikovan z redom Sv. Save V. raz., ki mu je bil oficijelno izročen po g. predsedniku **Sancinu** ob prisotnosti zbranega uradništva dne 4. aprila. t. l.

Gospod Henrik Schigert, upravitelj glasovitega vinarskega veleposesta grofa Merana na Janževem vrhu pri Limbušu blizu Maribora, je slavil te dni 40 letnico plodonosnega službovanja na sedanjem uglednem mestu. G. Schigert je lani obhajal 70 letnico življenja, letos (16. II.) pa 50 letnico absolviranja vinarske in sadjarske šole v Mariboru, v katero je vstopil kmalu po nje otvoritvi leta 1872. in je eden najstarejših in najodličnejših absolventov te kmetijske šole, ki je nanj kot tako vzornega kmetijskega strokovnjaka upravičeno ponosna. Slavjenec je član Društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo (sedaj v Mariboru, vinarska šola) in uživa vsestransko velik ugled in veliko spoštovanje. Navzlic visoki starosti je izredno čil, zdrav in v polni moči uspešne moške delavnosti. Takega nam ohrani Bog še mnoga leta!

URADNE VESTI.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo, v ponedeljek, 23. marca 1925.

Sejo je vodil družbeni predsednik g. **Sancin**. Navzoči so bili gg.: podpredsednika **Jarc** in **Pipan** ter odborniki: **Ažman, Bajuk, Hočevar, Hrastnik, dr. Jančič, Košar, Meden, Mencinger, Petovar, Remškar, Skalicky, Steblovnik, Urek** in družbeni tajnik inž. **Lah**. Mariborsko oblastno upravo je zastopal g. inž. **Zidanšek**, šef oddelka za kmetijstvo v Mariboru.

Ob en četrto na 10. je otvoril g. predsednik sejo, ugotovil sklepčnost, pozdravil navzoče gg. odbornike in pozval družbenega tajnika, da prečita zapisnik zadnje odborove seje od 29. decembra 1924. Po nekaterih pojasnilih, ki jih je podal tajnik gg. odbornikoma **Bajuku** in **Supaniču**, se je zapisnik te seje soglasno odobril.

Nato poroča g. predsednik, da je bil družbeni tajnik inž. **Lah** za njegove zasluge na polju kmetijstva odlikovan z redom Sv. Save V. stopnje.

Družbeni knjigovodja **Janko Češnovar** je iz zdravstvenih razlogov izstopil iz službe. Glavni odbor je vzel to na znanje.

Inž. **Matija Banovec** se sprejme v brezplačno prakso pri družbi.

Načelno se sklene, da se stanovanja v družbenih hišah dodeli družbenemu uradništvu, v kolikor bo to mogoče v okviru novega stanovanjskega zakona.

Na prošnjo nekaterih podružnic za podporo je sklenil glavni odbor, da se take podpore ne morejo dovoljevati, ker v ta namen družba nima sredstev, pač se pa v izrednih primerih pomore posameznim podružnicam z brezobrestnim posojilom, toda samo tedaj, če prevzamejo podružnični odborniki osebno jamstvo.

Z ozirom na ustanovitev zveze srenj in zadrug, se ugotovi, da je to vprašanje izredne važnosti za kmetijstvo v Sloveniji. Mora se pa rešiti tako, da bodo enakomerno upoštevani interesi pretežno kmetijskih kakortudi oni pretežno gozdarskih srenj. Umestnejša bi bila ustanovitev dveh odsekov te zveze, in sicer kmetijskega in gozdarskega. Pred končnimi sklepi bo treba to vprašanje temeljito proučiti.

V kratkem se bo sklicala anketa glede ovir, ki se našim živinorejcem stavlja na pot pri izvozu živine.

Dandanes se mora namreč vsa živina, ki gre v Italijo, tudi ona tik meje v Žireh in celo v Bohinju prignati na Rakek za izvozno carinjenje. Zahtevati bo treba omogočitev carinjenja tudi na drugih obmejnih postojankah in celo ob cestah, ki vodijo čez mejo. Gospodje odborniki se naprošajo, da se te ankete udeležijo in podpirajo zahteve živinorejcev.

Tajniško poročilo. Tajnik poroča o družbenem delovanju od zadnje odborove seje, v kolikor se je vršilo v strokovnem, upravnem in gospodarsko-trgovskem zmislu. Strokovno delovanje je zavzemalo kmetijsko-potovalni pouk s prireditvijo poučnih tečajev pri podružnicah, v pismenih in ustnih pojasnilih in nasvetih na razna strokovna in druga vprašanja, v izdajanju „Kmetovalca“ in drugih strokovnih poslih.

Kmetijska družba je od Velikega župana za ljubljansko oblast za svoje strokovno delovanje prejela 5000 Din in enako vsoto od Velikega župana mariborske oblasti.

Glasom sklepa zadnje odborove seje, se je Kmetijska družba obrnila na mariborsko oblast in na kmetijsko podružnico v Mariboru za točne predloge glede ustanovitve skladišča v Mariboru. Tozadevne predloge podružnice ne ugajajo, ker so predragi.

Kmetijska družba je Velikemu županu mariborske oblasti dodelila podporo 3000 Din za kmetijsko anketo, ki jo je Veliki župan priredil v Mariboru. Te ankete se je družba tudi sama udeležila po družbenem predsedniku in tajniku. Z ozirom na tozadevno resolucijo kmetijske ankete o delovanju Kmetijske družbe, je pripomniti, da je družba ustanovila že več okrajnih zvez kmetijskih podružnic, izmed katerih pa delujejo samo še dve, ostale pa so prenehale z delovanjem.

Glede ustanovitve zavarovalnice za živino, je oblastna uprava podala pojasnila, iz katerih sledi, da se deluje na rešitev tega vprašanja.

Prošnjo Kmetijske družbe za opustitev od poštne, je ministrstvo za pošte in telegraf odbilo.

Izvoz naše živine je popolnoma prenehal in cene so izredno padle. Družba bo morala napraviti korake, da se popolnoma ukine izvozna carina na konje, govejo živino, prašiče in ovce.

G. kmetijski svetnik Rohrman poroča o kmetijskih tečajih, ki so se vršili tekom tega leta v Sloveniji. Za te tečaje je bilo vložnih 42 prošelj, od katerih je bilo upoštevanih 33.

(Dalje prih.)

VABILA

k občinim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil

2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnikstva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kalli za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Črna, v nedeljo, 10. maja 1925, ob enajstih dopoldne v stari šoli;

Duple, v nedeljo, 3. maja 1925, ob treh popoldne v šoli;

Gorje, v nedeljo, 3. maja 1925, ob treh popoldne v dvorani v Zgornjih Gorjah;

Iška Loka, v nedeljo, 3. maja 1925, ob treh popoldne pri načelniku;

Log, v nedeljo, 17. maja 1925, ob treh popoldne v šoli;

Podlipa pri Vrhniku, v nedeljo, 3. maja 1925, ob eni popoldne v dvorani Gasilnega društva;

Šenčur pri Kranju, v nedeljo, 3. maja 1925, ob treh popoldne v društveni dvorani;

Šiška, v nedeljo, 3. maja 1925, ob treh popoldne pri načelniku štev. 39;

Šmartno pri Litiji, v nedeljo, 3. maja 1925, ob polosmih jutraj v Društvenem domu;

Visoko, v nedeljo, 3. maja 1925, ob treh popoldne v novi šoli v Olševku;

Zapoge pri Smledniku, v nedeljo, 3. maja 1925, ob treh popoldne pri načelniku Alojziju Hočevanju, štev. 4.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 427, v M. — glav):		
1 par dobrih konj	4.000 do 12.000	
Voli in krave (prigon v Lj. 180, v M. — glav):		
1 kg žive teže I.	11.—	10-50 do 12-25
1 „ „ II.	10.—	9-25 do 10-25
1 „ „ III.	9.—	8-25 do 9.—
1 „ „ krave, klobasarice	4-50 do 6.—	4-75 do 6.—
Teleta (prigon v Lj. 6, v M. — glav):		
1 kg žive teže	13.— do 14-50	— do —
Prasiči (prigon v Lj. 355 glav, v M. 317 glav):		
1 komad 6—8 tednov stari	175.— do 250.—	125.— do 150.—
1 „ 3—4 mesece „	—	225.— do 325.—
1 „ 5—7 „ „	—	470.— do 560.—
1 „ 8—10 „ „	—	720.— do 850.—
1 „ enoletni „	—	1225.— do 1350.—
1 kg žive teže, debeli	—	12.— do 13.—
1 „ mrtve teže, debeli	—	16-25 do 17-50
Kože:		
1 komad konjske kože	—	175.— do 200.—
1 kg goveje kože	—	15.— do 17-50
1 „ telečje kože	—	28.—
1 „ prasičje kože	—	10.—
1 „ gornjega usnja	—	110.— do 130.—
1 „ podplatov	—	70.— do 90.—

	Ljubljana	Maribor
Perutnina:		
1 komad, piščanec	— do —	30.— do 35.—
1 „ kokoš	40.— do 50.—	40.— do 45.—
Mleko, maslo, jajca, sir:		
1 liter mleka	3.— do 3-50	3.— do 3-50
1 „ smetane	—	12.— do 15.—
1 kg čalnega masla	60.— do 65.—	—
1 „ surovega masla	45.—	60.—
1 „ bohinskega sira	60.—	—
1 „ sirčka	10.—	5.— do 8.—
1 jajce	0-75 do 1.—	0-75 do 1-25
Žito in drugo:		
1 q pšenice	485.—	400.— do 450.—
1 „ rži	440.—	425.—
1 „ ječmena	410.—	400.—
1 „ ovsu	380.—	350.—
1 „ prosa	325.—	450.—
1 „ koruze (nove, sušene)	280.—	375.— do 400.—
1 „ ajde	330.—	300.—
1 „ fižola, ribničnan	350.—	400.— do 500.—
1 „ fižola, prepelčar	450.—	—
1 „ krompirja	175.— do 200.—	150.— do 200.—
Krma:		
1 q sladkega sena	100.—	60.— do 100.—
1 „ kislega sena	75.—	—
1 „ slame	50.— do 75.—	55.— do 70.—
Kurlovo:		
1 m ³ trdih drv	160.— do 220.—	175.— do 200.—
1 „ mehkih drv	120.— do 150.—	125.— do 150.—